

บทที่ 6

บทสรุป

ในกระบวนการควบคุมทางสังคม เมื่อสมาชิกกระทำผิดหรือได้ล่วงละเมิดต่อบรรทัดฐานที่สังคมกำหนดไว้ ผลจากการกระทำนั้นๆของปัจเจกย่อมนำไปสู่การตอบโต้ การต่อต้านจากผู้คนในสังคม หรือการทำอะไรก็ตามที่สังคมเห็นว่าจะสามารถคืนภาวะแห่งความปกติสุขสู่สังคมได้อีกครั้ง ทั้งนี้การ “ลงโทษ” เป็นหนึ่งในกระบวนการควบคุมทางสังคมซึ่งจากการศึกษาของนักมานุษยวิทยาพบว่าลักษณะดังกล่าวนี้มีอยู่หลายรูปแบบและมีความแตกต่างกันไป เช่น ในสังคมบุพกาลความผิดฐานทำร้ายผู้อื่นจนถึงแก่ชีวิต บางสังคมเห็นว่าคือการกระทำผิดต่อเทพเจ้า สิ่งศักดิ์สิทธิ์ เป็นความผิดที่ร้ายแรง ผู้กระทำจึงต้องชดใช้ด้วยชีวิต แต่ในขณะที่อีกสังคมหนึ่งกลับเห็นว่าการลงโทษนั้นเช่นนอกจากไม่เกิดประโยชน์ ยังทำให้สังคมต้องสูญเสียสมาชิก สูญเสียแรงงาน อันมีอยู่อย่างจำกัดอีกด้วย (ไทพีศรีนิวัต ภัคคิภูล, 2521) ดังนั้นการลงโทษผู้กระทำผิดของสังคมจึงขึ้นอยู่กับความเชื่อ จารีต วัฒนธรรม ยุคสมัย และปรัชญาแห่งการลงโทษผู้เบียดเบียน อาทิ เพื่อเป็นการแก้แค้น เพื่อป้องปราม ยับยั้ง เพื่อควบคุมผู้กระทำผิด เพื่อแก้ไขฟื้นฟู เป็นต้น

ปัจจุบัน “เรือนจำ” ได้กลายมาเป็นสถาบันหลักแห่งการลงทัณฑ์ของสังคม โดยคนส่วนใหญ่ต่างคาดหวังว่าเรือนจำจะเป็นสถานที่สำหรับคุมขังผู้กระทำผิดเพื่อความปลอดภัยและสงบสุขของคนภายนอก ในแง่มุมนี้เรือนจำจึงเป็น “สถาบันเบ็ดเสร็จเด็ดขาด” ซึ่งหมายถึงความสามารถและอำนาจในการแยก คุมขัง ควบคุมผู้กระทำผิด ออกจากสังคมส่วนใหญ่ โดยผู้กระทำผิดจะถูกกักกันในอาณาบริเวณเฉพาะภายใต้กรอบกำแพงซึ่งสามารถแยกเขาเหล่านั้นออกจากเครือข่ายทางสังคมเดิมและอาณาบริเวณเดิมได้ (สายพิณ สุพุทธมงคล, 2543: 14) นอกจากนี้วิถีชีวิตของผู้กระทำผิดซึ่งเรียกกันว่า “นักโทษ” หรือ “ผู้ต้องขัง” ยังต้องอยู่ภายใต้กรอบกำหนด กฎ ระเบียบวินัย ตารางชีวิตประจำวันที่กำหนดวิถีชีวิตทุกฝีก้าว ตั้งแต่ตื่นหรือแม้กระทั่งขณะที่นอนหลับอยู่ อย่างไรก็ตามสิ่งเหล่านี้ล้วนแล้วแต่ได้รับฉันทานุมัติและเป็นข้อตกลงร่วมกันของสังคมให้มีสถาบันเพื่อทำหน้าที่ดังกล่าว

การดำเนินชีวิตในเรือนจำของผู้ต้องขังมีกฎเกณฑ์การดำเนินชีวิตในแต่ละวันอย่างเข้มงวดเพื่อให้เป็นไปตามปรัชญาแห่งการลงโทษ แต่ทั้งนี้ก็ไม่มีใครทราบได้ว่าวิถีชีวิตของผู้ต้องขังภายหลังจากที่ออกจากเรือนจำจะเป็นไปตามความมุ่งหวังของสังคมหรือไม่ อย่างไร และว่าแม้ในปัจจุบัน ปรัชญาการลงโทษหลักจะปรับเปลี่ยนไปสู่แนวทางการคุมขังเพื่อแก้ไข บำบัดฟื้นฟู เพื่อ

คืนบุคคลอันพึงประสงค์กลับสู่สังคม แต่การลงโทษตามปรัชญาการแก้แค้นด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การตีตรา ก็ยังคงปรากฏให้เห็นทั้งภายในและภายนอกเรือนจำ

แม้ว่าเรือนจำจะมีกรอบกำแพงสูงที่ขวางกั้นการติดต่อระหว่างโลกภายนอกและภายใน ซึ่งดูเหมือนว่าโลกทั้งสองจะแยกออกจากกันอย่างเด็ดขาดด้วยอำนาจเบ็ดเสร็จ อย่างไรก็ตาม การถูกจำกัดอิสรภาพ การถูกกักขัง รวมทั้งกฎระเบียบข้อห้ามมากมายหาใช่พลังอำนาจที่จะสามารถยับยั้งปฏิสัมพันธ์ในการต่อต้านขัดขืน การต่อสู้ ต่อรอง ของมนุษย์ได้

ตามกฎของเรือนจำ เพศสัมพันธ์ถือได้ว่าเป็นสิ่งต้องห้ามซึ่งอาจนำไปสู่ความวุ่นวายของระบบ ระเบียบที่จัดวางไว้ให้ผู้ต้องขังปฏิบัติ แต่ทั้งนี้เพศสัมพันธ์ในเรือนจำของผู้ต้องขังก็ยังคงเกิดขึ้นและแม้ว่าจะเป็นการผิดกฎก็ตาม ซึ่งหากจะกล่าวไปแล้วตามมุมมองของสังคมภายนอก กระทำกรณีนี้อาจถือได้ว่าเป็นกระทำการซึ่งแสดงถึงภาวะการเบี่ยงเบนจากความเป็น “ปกติ” ของสังคม นอกจากนี้เพศสัมพันธ์นั้นอาจนำพวกเขาไปสู่การติดเชื้อเอชไอวีและปัญหาอื่นๆอันเกี่ยวข้องกับโรคเอดส์ ซึ่งจากผลการศึกษาที่ผ่านมาก็เป็นเครื่องยืนยันว่าในเรือนจำมีจำนวนผู้ติดเชื้อเอชไอวีในระดับสูงและปัญหานี้ก็กำลังมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ โดยปัจจัยสาเหตุที่สำคัญประการหนึ่งก็คือการมีเพศสัมพันธ์ในกลุ่มผู้ต้องขังชายด้วยกัน

ภายใต้มุมมองของกรอบแนวคิดกระแสหลักด้านสุขภาพอันมีองค์ความรู้เชิงวิทยาศาสตร์เป็นฐานคติ การแก้ไขปัญหาคาดเชื้อเอชไอวีในปัจจุบันยังคงเน้นหนักไปที่การให้ความรู้ การปรับทัศนคติเพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมโดยเฉพาะในกลุ่มผู้ที่ถูกระบุว่าเป็น “ผู้เบี่ยงเบน” และทั้งนี้ในเรือนจำมุมมองดังกล่าวก็ยังถูกนำไปปรับใช้อยู่ตลอดมา ไม่ว่าจะเป็นการส่งเสริมให้ความรู้ การสอดส่องดูแลจากเจ้าหน้าที่ หรือแม้กระทั่งการมีบทลงโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืน อย่างไรก็ตามด้วยกระบวนการทั้งหมดก็มิอาจเป็นเครื่องยืนยันได้ว่าการติดเชื้อเอชไอวีผ่านช่องทางเพศสัมพันธ์ของผู้ต้องขังจะลดน้อยลง โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากยังขาดความเข้าใจเกี่ยวกับเงื่อนไขที่นำไปสู่เพศสัมพันธ์ของทั้งตัวผู้ต้องขังและโครงสร้างของอาณานิคม

การศึกษาเรื่อง “เพศสัมพันธ์ของผู้ต้องขังและเอชไอวี: ปฏิบัติการเพื่อตำแหน่งแห่งที่ภายใต้อาณานิคมเรือนจำ” ผู้ศึกษามุ่งเน้นที่จะหาคำตอบว่า ภายใต้บริบทสังคมวัฒนธรรมเรือนจำซึ่งกำหนดให้มีเพศทางกายภาพเพียงเพศเดียว มีกฎเกณฑ์ ระเบียบข้อบังคับอย่างเข้มงวด แต่ทั้งนี้เพศสัมพันธ์ระหว่างผู้ต้องขังด้วยกัน เกิดขึ้นและดำรงอยู่ได้อย่างไร นอกจากนี้การมีความสัมพันธ์ดังกล่าวยังอาจถูกตีตราจากสังคมว่าเป็นผู้เบี่ยงเบนและประการที่สำคัญที่สุดคือเพศสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นอาจนำพวกเขาเหล่านั้นไปสู่การติดเชื้อเอชไอวีและโรคเอดส์

ในงานศึกษานี้ได้นำมโนทัศน์เรื่อง “ปฏิบัติการ” ของ Pierre Bourdieu มาปรับใช้เป็นกรอบแนวคิดเพื่อทำความเข้าใจต่อเพศสัมพันธ์ของผู้ต้องขังที่เกิดขึ้นภายในเรือนจำและเป็นความ

พยายามของผู้ศึกษาเพื่อก้าวข้ามจากข้อวิพากษ์ทางทฤษฎีที่ว่าปฏิบัติการของผู้คนในสังคมถูกกำหนดจากโครงสร้างภายนอก หรือถูกกำหนดด้วยปัจจัยภายในบุคคล ทั้งนี้ผู้ศึกษาเชื่อว่าปฏิบัติการเป็นผลมาจากทั้งสองส่วน แม้โครงสร้างของสังคมจะเป็นกรอบกำหนดตลอดจนจัดเกลาอบรมปัจเจก อย่างไรก็ตามผู้ที่อยู่ภายใต้โครงสร้างหาได้ถูกต้องจริง หยุคนึง และกระทำการใดๆไปตามอิทธิพลของโครงสร้างทั้งหมด หากแต่ปัจเจกต่างมีความสามารถของตนในระดับหนึ่งเพื่อการต่อสู้ต่อรองและเพื่อไปสู่ตำแหน่งแห่งที่อันพึงใจ ดังนั้นเมื่อมีการลดทอนส่วนใดส่วนหนึ่งออกไป ก็อาจทำให้เราเข้าใจ “ปฏิบัติการ” ของปัจเจกอย่างบิดเบือน

ตามแนวคิดของ Bourdieu มโนทัศน์ต่างๆที่ประกอบสร้างขึ้นเป็น “ปฏิบัติการ” ประกอบไปด้วย มโนทัศน์เรื่อง “ทุน” “ฮาบีทัส” และ “อาณาบริเวณ” ซึ่งการทำความเข้าใจต่อปฏิบัติการของมนุษย์นั้นไม่สามารถทำได้โดยแยกส่วนจากมโนทัศน์เพียงอันใดอันหนึ่ง ทั้งนี้เพราะมโนทัศน์เหล่านั้นต่างมีส่วนสัมพันธ์และเชื่อมโยงก่อเกิดเป็นปฏิบัติการของผู้คนและเมื่อนำแนวคิดของ Bourdieu มาปรับใช้ในการศึกษา เพศสัมพันธ์ของผู้ต้องขังที่เกิดขึ้นภายใต้กรอบคิดนี้จึงอาจมองได้ว่าประกอบสร้างจาก “ฮาบีทัส” และ “ทุน” ของผู้ต้องขัง ภายใต้บริบทของ “อาณาบริเวณ” เรือนจำ ซึ่งในบทวิเคราะห์และสรุปผลการศึกษานี้จะได้กล่าวถึงต่อไป

6.1 ตัวตนของปัจเจก ฮาบีทัส และการซึมซับรับเอา “ตัวตนของผู้ต้องขัง”

“ผมคิดพวกนี้เป็นเรื่องหน่อมแน้มไปแล้ว จริง ๆ นะครับ เสียเงินหมื่น กับเข้าไปอยู่ในนั้น 40 วัน ผมเลือกอยู่ในนั้น แล้วออกมาเงินดีกว่า แต่ถ้าเป็นคนที่ไม่เคยเข้า ถ้าอยู่วันเดียวกับเงินหมื่นเขาคงยอมเสียเงินเพราะเขาต้องกลัว แต่ตอนนี้ให้แลกเอาเงิน ผมก็แลก ผมเคยเข้าไปอยู่ แล้วก็ไม่ได้ลำบากอะไร เข้าไปก็กำพोटัวมีเพื่อน มีพวก คือผมหลับตา ผมเห็นทุกช่อง บล็อกมีก็อัน ผมจำนับได้หมดแหละ ถ้าเอาเงินหมื่นไปเสียค่าปรับเพื่อจะไม่ได้ติด เามาฝากให้ผมสัก 2-3 พัน ดีกว่าไปอยู่นั้นแป๊บเดียวเท่านั้นเองเดี๋ยวก็ออกมา”

จากคำบอกเล่าของคู่ผู้ตรวจพบว่าอำนาจเบ็ดเสร็จเด็ดขาดในฐานะสถาบันเพื่อการลงทัณฑ์ ที่เรียกกันว่าเรือนจำกำลังเสื่อมถอยลง เพราะผู้ต้องขังที่เคยผ่านออกมาจากอาณาบริเวณดังกล่าวหาได้เกรงกลัวกับการถูกจำกัดอิสรภาพ หาได้เกรงกลัวต่อตารางที่กำหนดวิถีชีวิตประจำวัน หรือกฎระเบียบการลงทัณฑ์ใดๆในอาณาบริเวณที่สังคมสร้างขึ้นไม่ ในขณะที่เดียวกันกลับเห็นว่าการที่ต้องกลับไปใช้ชีวิตในเรือนจำอีกครั้งกลายเป็นเรื่อง “หน่อมแน้ม” ไปแล้ว เป็นเรื่องน่า

แปลก เหตุใดค่อมจึงมีมีโนทัศน์เช่นนั้น หรือเป็นเพราะว่าประสบการณ์การถูกจองจำที่ผ่านมาทำให้ค่อมซาซินต่ออำนาจที่กดขี่ บีบบัง เหล่านั้น ทั้งนี้ผู้ศึกษาจะได้กล่าวถึงต่อไป

ในการศึกษาครั้งนี้มีผู้ให้ข้อมูลหลักทั้งหมด 5 คนคือ เอ ที ชัย สันติ และค่อม ในจำนวนนี้ เอ ที สันติ แสดงอัตลักษณ์และเรียกตัวเองตัวเองว่า “กะเทย” ส่วน ชัย และค่อมบอกกับผู้ศึกษาว่าตนคือ “ชาย” และไม่ได้เบี่ยงเบนไปจาก “ความเป็นชาย” ตามความคาดหวังของคนในสังคม

เอ ที และสันติเล่าว่าพวกเขาเป็นกลุ่มคนรักเพศเดียวกันและเคยมีความสัมพันธ์ทางเพศกับ “ชาย” ในสถานการณ์ต่างๆ ทั้งก่อนหน้า ขณะที่อยู่ในเรือนจำ หรือแม้กระทั่งออกมาจากเรือนจำสำหรับในส่วนของ ชัยและค่อมทั้งคู่แม่จะยืนยันในความเป็นชายของตนต่อผู้ศึกษา อย่างไรก็ตาม จากเรื่องเล่า ทั้งสองคนเคยมีเพศสัมพันธ์กับทั้งชาย(กะเทย) และหญิง ก่อนเข้าสู่เรือนจำ แต่ในขณะที่อยู่ในเรือนจำก็ได้เพศสัมพันธ์กับกะเทยและหลังจากที่ได้รับการปล่อยตัวก็กลับไปมีความสัมพันธ์ทางเพศกับหญิงตามบทบาททางเพศที่แสดงถึงความเป็นชายปกติของสังคมตามเดิม

ที ชัย และค่อม ชีวิตในวัยเด็กค่อนข้างลำบาก ครอบครัวของพวกเขาต่างมีฐานะยากจน และมีบริบทที่ต่างกันไป ทีอาศัยอยู่กับพ่อซึ่งเปลี่ยนภรรยาหลายคนซึ่งต่อมาทีก็ไปบวชเป็นพระเพื่อเรียนหนังสือ ชัยออกจากโรงเรียนทันทีที่จบ ป.6 เพราะครอบครัวไม่มีเงินส่งและต้องไปทำงานรับจ้างขายแรงงานที่กรุงเทพฯ ค่อมคิดเพื่อนเพราะพ่อคิดเหี้ยมในขณะที่มีแม่เพียงคนเดียวที่หาเลี้ยงครอบครัว สำหรับ เอและสันติ แม่ครอบครัวจะไม่มีปัญหาเรื่องการเงิน แต่เอกลับมีปัญหาทะเลาะกับพ่อและต้องปกปิดตัวตนว่าเป็นกะเทย ส่วนสันติจะใช้ชีวิตส่วนมากอยู่กับอู๊ (พ่อบุญธรรมของแม่) เพราะพ่อแม่ต้องทำงานค้าขายไม่มีเวลาได้ดูแลใกล้ชิด

เมื่อเข้าสู่ช่วงวัยรุ่น เอ ได้หนีออกจากบ้าน ไปอยู่กับเพื่อน โดยอาศัยการขายบริการทางเพศตามสถานบันเทิงต่างๆ ขายยาเสพติด และการคบกับแฟนฝรั่งเพื่อความอยู่รอดของตน ทีหลังจากลาสิกขาบทก็ได้ทำงานรับจ้างหลายอย่างและเที่ยวเตร่ ชัยทำงานเป็นพนักงานเสิร์ฟ พนักงานในโรงงาน สำหรับสันติทำงานในโรงงานทำไม้และต่อมาก็ขายยาบ้า ส่วนค่อมหลังจากออกจากบ้านมาอยู่กับแฟนและได้รับบทบาทของการเป็น “พ่อ” ตั้งแต่อายุ 14 ปี ค่อมก็อาศัยการร่วมหลับนอนกับกะเทยเป็นตัวเลือกรายแรกๆ เพื่อแก้ไขปัญหาค่าใช้จ่ายของคุณค่าของตนเอง

เอ ที ชัย สันติ ถูกตัดสินให้จำคุกเนื่องจากยาเสพติด และในส่วนของค่อมแม้ว่าค่อมจะเป็นทั้งผู้เสพและผู้ค้ารายย่อยแต่ข้อหาที่โดนจับกุมจนทำให้ต้องถูกจองจำนานที่สุดคือการชิงทรัพย์จากการแทรกตัวเข้าไปในวิถีชีวิตของพวกเขาเหล่านั้นทำให้ผู้ศึกษาทราบว่า เอ ที ชัย สันติ และค่อม เข้าและออกเรือนจำหลายครั้งแม้ในตอนแรกหลายคนต่างร้องไห้ เสียใจ หรือกลัวที่จะต้องเข้าไปอยู่ในเรือนจำ แต่หลายครั้งต่อมาแต่ละคน ก็เริ่มชินชากับบทบาทของผู้ต้องขังและสังคมภายในเรือนจำจนบางคนรู้สึกว่าเรือนจำเป็นบ้านอีกหลังหนึ่งของเขา

ผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาแต่ละคนแม้ว่าจะมีวิถีชีวิต มีประสบการณ์ มีพัฒนาการของทุน และฮาบีทัสอันหลากหลายและแตกต่างกันไปจากสังคมภายนอกแต่เมื่อถูกกำหนดให้กลายเป็น “ผู้ต้องขัง” เป็น “นักโทษ” และถูกส่งตัวเข้าสู่เรือนจำ จากข้อมูลที่ได้ในงานศึกษาพบว่าปัจเจกหาได้ซึมซับรับเอาบทบาทและสถานภาพเช่นนั้นเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของตัวตนในทันทีไม่ ในทางตรงกันข้ามฮาบีทัสเดิมจากสังคมภายนอกกลับถูกนำออกมาใช้โดยเฉพาะในช่วงครั้งแรกของการเข้าสู่เรือนจำ เช่น กรณีของ เอ ซึ่งได้สะท้อนความรู้สึกแก่ผู้ศึกษาว่า “ขยะแขยงพวกขี้คุก มีแต่พวกสกปรก บางคนก็สักเต็มตัว น่ากลัว จะให้อยู่กับพวกนี้ได้ยังไง” หรือจากคำบอกเล่าของ ที ว่า “ตอนนั้นไม่ได้บอกใครว่าเป็นกะเทยเพราะกลัวถูกเอาเปรียบ”

ในการเข้าสู่เรือนจำครั้งแรกไม่ว่าจะเป็น เอ ที ชัย สันติ หรือค่อม ทุกคนล้วนแล้วแต่เกิดความรู้สึกแปลกแยกกับผู้ต้องขังที่อยู่มาก่อนภายในทั้งนี้เพราะมุมมองต่อตนเองพวกเขาต่างรู้สึกว่าคุณไม่ใช่ผู้ต้องขัง หากแต่เป็นปัจเจกที่ถูกนำมาขังเพื่อรอการตัดสินคดี บางคนคาดหวังว่าตนจะหลุดพ้นจากคดี หรือบางคนก็เห็นว่าการอยู่ในเรือนจำจะเป็นเพียงช่วงระยะเวลาหนึ่งสั้นๆเท่านั้น ดังนั้นในมโนทัศน์ของปัจเจก พวกเขาจึงเป็นเพียงคนอีกกลุ่มหนึ่งที่แตกต่างออกไปจากผู้ต้องขัง และการที่ต้องเข้ามาอยู่ในเรือนจำจึงเป็นเพียงการนำ ตัวตนเดิม ฮาบีทัสเดิมของปัจเจกเข้ามาไว้ในกรอบกำแพงเท่านั้นและการปรับแต่งฮาบีทัสของปัจเจกไปสู่ “ตัวตนผู้ต้องขัง” จึงยังไม่มี ความเข้มข้นมากนัก เพราะที่นี้ยังไม่ใช่สนามแห่งการต่อสู้ต่อรองที่แท้จริงซึ่งพวกเขาจะต้องอยู่และเรียนรู้กับมัน

เมื่อปัจเจกต้องมาอยู่ภายใต้เรือนจำที่มีโครงสร้างของอาณาบริเวณอันประกอบไปด้วย ความสัมพันธ์เชิงอำนาจซึ่งมีรูปแบบเฉพาะ แต่ระบบฮาบีทัสของปัจเจกผู้มาใหม่ยังคงเป็นฮาบีทัสเดิมที่มาจากสังคมภายนอก ในขณะที่ผู้ถูกจองจำในฐานะผู้ต้องขังทุกคนล้วนแล้วแต่ต้องปะทะสังสรรค์ ต่อรอง ช่วงชิงได้ระบบความสัมพันธ์เดียวกันนี้ทั้งสิ้น ผลที่ตามมาคือผู้ที่อ่อนด้อยต่อตรรกะของอาณาบริเวณต่างก็ต้องตกเป็นฝ่ายที่ไม่อาจต่อรอง ช่วงชิงและก้าวไปสู่ตำแหน่งแห่งที่ที่สูงขึ้นได้และแม้ว่าจะถือครองทุนอันมีค่าเพียงใดก็ตาม ตัวตนเดิมจากอาณาบริเวณนอกเรือนจำที่มีระบบฮาบีทัสอันไม่สอดคล้องกับอาณาบริเวณใหม่ จึงไม่มีคลังความรู้เพียงพอที่จะเล่นเกมแห่งการต่อรองช่วงชิงบนสนามของลารต่อสู้ที่เรียกว่าเรือนจำได้ ดังนั้นในระยะแรกหลายคนที่ยังเข้ามาใหม่ เช่น ในกรณีของชัยจึงต้องนอนใกล้ๆกับบริเวณที่มี “บาร์เบียร์” อันหมายถึงโกปัสสาวะชายซึ่งมีกลิ่นเหม็นและไม่เป็นที่ต้องการ สันติได้กินข้าวกับน้ำอ้อย หรือผู้ให้ข้อมูลคนอื่นๆก็ต้องนอนบนพื้นไม้แข็งๆ นอนแถวกลาง ไม่ได้อาบน้ำ โคนแอ่งของเยี่ยมจากญาติ โคนล้วงเกินทางเพศ โคนข่มขู่ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ได้สร้างความกดดันให้ปัจเจกในฐานะน้องใหม่ผู้ไร้ซึ่งอำนาจในการต่อรองอย่างยิ่ง

อย่างไรก็ตามต่อมาระยะหนึ่งความรู้สึกกดดันเหล่านั้นต่อมาก็จะเกิดการคลี่คลาย แม้ว่าสถาบันเบ็คเสร็จเช่นเรือ่นจำจะพยายามลดทอนความเป็นตัวตนของปัจเจกที่ตั้งแต่วันแรกที่ก้าวเข้ามาในอาณาบริเวณ อาทิ การจำกัดอิสระ การอยู่ภายใต้กฎระเบียบตลอดเวลา แต่ทั้งนี้การต่อต้านขัดขืนก็จะเกิดขึ้นอย่างคู่ขนานไปด้วยเมื่อปัจเจกต่างก็พยายามดำรงรักษาตัวตนของตัวเองไว้ การปะทะสังสรรค์นี้แม้จะมีผลให้ผู้ต้องขังรู้สึกอึดอัด จนเกิดความกดดันทั้งร่างกายและจิตใจ แต่ในเวลาต่อมาความกดดันดังกล่าวก็จะลดน้อยลงเมื่อ “น้องใหม่” ได้มีการซึมซับรับเอาบทบาทของการเป็น “ผู้ต้องขัง” เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในความเป็นตัวตนโดยทั้งที่รู้ตัวและไม่รู้ตัวจนในที่สุดผู้ต้องขังก็จะถูกขัดเกลากจนมีความคุ้นชินกับการใช้ชีวิตภายใต้สถาบันแห่งอำนาจที่ชื่อว่าเรือนจำ (Donald Creamer, 1966: 294-295)

จากเรื่องเล่าของผู้ให้ข้อมูลที่ผ่านมาได้สะท้อนภาพว่าการซึมซับรับเอาบทบาทของการเป็นผู้ต้องขังให้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของตัวตนนี้จะเกิดขึ้น โดยใช้ระยะเวลาที่แตกต่างกันออกไปในแต่ละปัจเจก ในแต่ละสถานการณ์และนอกจากนี้ในการศึกษายังพบว่า การซึมซับรับเอาอย่างมีสำนึกจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อปัจเจกประเมินด้วยตนเองว่าถึงเวลาหรือมีความจำเป็นที่จะต้องอยู่และเรียนรู้บนสนามแห่งการต่อสู้ต่อรองที่เรียกว่าเรือนจำนี้แล้ว ดังเช่นกรณีของ สันติ การเข้าสู่เรือนจำครั้งแรก สันติถูกจองจำทั้งหมดเป็นเวลาประมาณ 1 เดือน ซึ่งแม้ว่าสันติจะเปิดเผยอัตลักษณ์ต่อผู้ต้องขังคนอื่นๆ ว่าเป็น “กะเทย” อย่างไรก็ตาม เมื่อมีคนมาขอมีเพศสัมพันธ์ด้วย สันติก็ได้ปฏิเสธ โดยให้เหตุผลว่า “เอาเข้าจริงก็ยังไม่ได้ที่จะมีอะไรในนี้ ไม่อยากสนใจเรื่องในนี้ คิดไม่แรงเดี๋ยวกี้ได้ออกไปแล้ว” แต่ทั้งนี้ในการกลับเข้าเรือนจำครั้งที่สองซึ่งสันติถูกตัดสินให้จำคุกถึง 2 ปี มุมมองของสันติจึงได้เปลี่ยนไป โดยสันติเห็นว่าการอยู่ในเรือนจำ มีความแตกต่างจากสังคมภายนอก เพราะกะเทยกลับกลายเป็น “เทพธิดา” ที่มีแต่ผู้ต้องขังมาคอยเอาใจ ดังนั้นการจะมีแฟนหรือมีเพศสัมพันธ์กันในเรือนจำจึงเป็นเรื่องธรรมดา นอกจากนี้กะเทยยังต้องมีแฟนหลายคนๆ เนื่องจากต้องพึ่งพาผู้ชาย ในเรื่องการปกป้องคุ้มครอง เรื่องเงิน ตลอดจนเรื่องอาหารการกิน หากใครไม่มีแฟนดูแล อยู่คนเดียว จะลำบาก

ในกรณีที่คล้ายกัน เอ เข้าสู่เรือนจำครั้งแรก ถูกฝากขังเพื่อรอพิจารณาคดีจำนวน 15 วัน ทั้งนี้ในช่วงเวลาดังกล่าว แม้จะมีผู้ต้องขัง เข้ามาพูดคุย มายื่นข้อเสนอต่างๆ หรือแม้กระทั่งการขอมีเพศสัมพันธ์ด้วยเพื่อแลกกับผลประโยชน์ เช่น การคุ้มครองดูแล แต่เอก็ได้ปฏิเสธ เพราะเห็นว่าเป็นเพียง 15 วัน เอก็จะได้ออกไปจากที่นี่ และจะไม่กลับมาอีก แต่แล้วเพียง 1 เดือนต่อมาเอก็ถูกจับกุมอีก ซึ่งครั้งนี้ศาลตัดสินจำคุกเอประมาณ 6 ปี 9 เดือน เอจึงเริ่มผูกมิตรกับผู้ต้องขังกลุ่มต่างๆ นำไปสู่การซึมซับรับเอากฎ กติกาของอาณาบริเวณ และนำไปสู่ปฏิบัติการเพื่อตำแหน่งแห่งที่ตามวิถีของเอในที่สุด

เรื่องเล่าของเอ ทิ ชัย สันติ และคึมโนบที่ผ่านมาทำให้เราเห็นว่าหลังจากปัจเจกยอมรับเอาบทบาทของการเป็น “ผู้ต้องขัง” เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในความเป็นตัวตนในที่สุดปัจเจกก็จะถูกขัดเกลากลายเป็นความคุ้นชินและสามารถเรียนรู้และพัฒนาไปสู่ความเข้าใจต่อยุทธวิธีอันดำรงไว้ซึ่งตำแหน่งแห่งที่ของตนได้ ทั้งนี้ในประเด็นดังกล่าวหากตีความในมุมมองของ Bourdieu เราจะเห็นได้ว่าการซึมซับรับเอาบทบาทของการเป็น “ผู้ต้องขัง” เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในความเป็นตัวตนก็คือการปรับแต่งระบบฮาบิทัสซึ่งถือได้ว่าเป็นคลังความรู้พื้นฐานของบุคคลที่เกิดจากการผสมผสานระหว่างโครงสร้างภายนอกและธรรมชาติในร่างกายคน ให้สอดคล้องกับบริบทของอาณาบริเวณ และในเมื่อปัจเจกมีฮาบิทัสซึ่งถูกปรับปรุง ขัดเกลา แต่งเสริม จากอาณาบริเวณเรือนจำจนเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของตัวตนแล้ว เขาเหล่านั้นย่อมรู้ยุทธวิธีเพื่อไปสู่ความได้เปรียบในสนามแห่งการต่อรองช่วงชิงนี้ และเมื่อต้องเข้ามาอยู่ภายใต้อาณาบริเวณ ไม่ว่าจะต้องเข้าและออกเรือนจำอีกครั้ง เขาเหล่านั้นก็ทราบแล้วว่า จะเล่นเกมแห่งการต่อรองช่วงชิงนี้อย่างไรภายใต้ความสัมพันธ์ระหว่างตัวตนและอาณาบริเวณ และทั้งนี้เมื่อย้อนกลับไปวิเคราะห์ตัวตนของคึมซึ่งได้กล่าวไว้ในขั้นต้นเราก็จะพบคำตอบว่าเหตุใดคึมหนึ่งในผู้ให้ข้อมูลในการศึกษารั้งนี้จึงใช้คำว่า “หน่อมแน้ม” เมื่อรู้ว่าตนเองต้องกลับเข้าไปในกรอบกำแพงแห่งการลงทัณฑ์นี้อีก

6.2 ทุน และการต่อรองความสัมพันธ์เพื่อตำแหน่งแห่งที่

ในมุมมองของ Bourdieu ทุนเปรียบเหมือนพลังทางสังคมที่มีรูปแบบหลากหลายภายใต้การให้ความชอบธรรมของอาณาบริเวณ โดยปัจเจกหรือกลุ่มคนต่างใช้ทุนเพื่อ สะสม ครอบครอง ดำรงอยู่ หรือ แย่งชิงซึ่งนำไปสู่ตำแหน่งแห่งที่ของตนในสังคม ทุนเกิดจากการเรียนรู้ สังสม หรือ ได้รับมา ซึ่งสามารถปรับเปลี่ยนตัวเองจากทุนรูปแบบหนึ่งไปสู่ทุนอีกรูปแบบหนึ่งได้ (Swart, 1997: 78-80) ทั้งนี้ปัจเจกจะอยู่ในตำแหน่งแห่งที่ที่ถูกกำหนดโดยทุนต่างๆซึ่งผู้นั้นถือครองอยู่ โดยมีเงื่อนไขผูกโยงกับจำนวน ปริมาณ และคุณภาพของทุนที่แต่ละคนถือครอง

ภายใต้ระบบสังคมนั้นทุนมีอยู่หลายประเภท เช่น ทุนทางกายภาพ ทุนทางเศรษฐกิจ ทุนทางสังคม ทุนทางวัฒนธรรม ทุนทางสัญลักษณ์ เป็นต้น โดยทุนแต่ละประเภทยังสามารถเปลี่ยนแปลงรูปแบบจากทุนประเภทหนึ่งไปสู่อีกประเภทหนึ่งได้ เช่น ร่างกายถือได้ว่าเป็นทุนหนึ่งของปัจเจกซึ่งสามารถเปลี่ยนแปลงไปเป็นทุนทางเศรษฐกิจด้วยการใช้แรงงาน เป็นต้น อย่างไรก็ตามดังที่กล่าวมาแล้วทุนต่างๆที่แต่ละคนถือครองจะมีพลังทางสังคมเท่าใดนั้นก็ขึ้นอยู่กับระบบการให้คุณค่าของอาณาบริเวณนั้นๆ

จากข้อมูลที่ได้ในงานศึกษาพบว่าภายใต้อาณาบริเวณเรือนจำนั้นมีทุนอยู่หลายประเภท ผู้ต้องขังแต่ละคนนั้นต่างถือครองทุนที่แตกต่างหลากหลาย ทั้งนี้ทุนดังกล่าวมาจากการถือครองของผู้ต้องขังก่อนหน้าที่จะเข้าสู่เรือนจำ และหลังจากที่เข้ามาอยู่ในเรือนจำแล้วทุนอีกส่วนหนึ่งก็จะเกิดขึ้นจากการสะสม ถิ่นไหล ปรับแต่ง ต่อรอง ช่วงชิง ภายใต้อาณาบริเวณ ดังเช่น ในกรณีของเอ หลังจากหนีออกจากบ้าน เอก็ใช้ร่างกายของตนเองแปลงเป็นทุนทางเศรษฐกิจเพื่อเลี้ยงชีพ โดยการประกอบอาชีพขายบริการทางเพศ และเมื่อเอมีแฟน เอจึงเลิกขายบริการ ซึ่งแฟนก็รับเลี้ยงดูเป็นอย่างดีแม้กระทั่งเมื่อเอถูกคุมขังอยู่ในเรือนจำ แฟนก็ยังมาเยี่ยมอย่างสม่ำเสมอและฝากเงินไว้ให้เอ ทำให้เอใช้ชีวิตในเรือนจำโดยมีทุนทางเศรษฐกิจและทุนทางสังคมสะสมครอบครอง แต่ต่อมาเมื่อแฟนเลิกกับเอและไม่ได้มาเยี่ยมอีก ทุนในขั้นต้นซึ่งเคยมีและสามารถนำเอไปสู่ตำแหน่งแห่งที่อันพึงใจจึงหมดไป อย่างไรก็ตาม ด้วยการเรียนรู้ กฎ กติกา ของอาณาบริเวณ เอจึงได้หันกลับมาใช้ร่างกายเพื่อปรับเปลี่ยนเป็นทุนทางเศรษฐกิจอีกครั้งหนึ่ง

สำหรับในกรณีของ ค่อม ทุนที่ค่อมฉกฉวย สะสม แ่่งชิง เพื่อตำแหน่งแห่งที่ในเรือนจำส่วนมากแล้วแต่เกิดขึ้นมาจากชีวิตหลังถูกจองจำแทบทั้งสิ้น ค่อมบอกเล่ากับผู้ศึกษาว่า ค่อมเข้าไปในเรือนจำครั้งแรกในฐานะของ “ผู้ไร้ทุน” ด้วยฐานะทางบ้านที่ยากจน แม่ไม่สามารถฝากเงินให้ค่อมไว้ใช้ในเรือนจำได้ นอกจากนี้ในเรือนจำค่อมก็ไม่เคยรู้จักผู้ต้องขังหรือเจ้าหน้าที่คนใดมาก่อนเลย ผลก็คือในช่วงแรก ค่อมต้องอาศัยนอนที่ว่างตรงปลายเท้าของผู้ต้องขังคนอื่น ถูกข่มขู่ ถูกแกล้ง อย่างไรก็ตามเมื่อค่อมเริ่มซึมซับรับเอากฎของอาณาบริเวณเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของตัวตน เริ่มเรียนรู้เกี่ยวกับกฎ กติกา ของผู้ต้องขัง ในที่สุดค่อมก็สะสม ฉกฉวย แ่่งชิง ตามยุทธวิธีของตนจนกลายเป็น “อาจารย์สัก” มีลูกน้องหลายคน มีอำนาจ มีเงิน(บุหรี) และถือได้ว่าเป็นขาใหญ่คนหนึ่งในเรือนจำ

การถือครองทุนเป็นผลให้ผู้ต้องขังมีตำแหน่งแห่งที่ทั้งสังคมภายนอกก่อนเข้าสู่เรือนจำ และสังคมภายในในกรอบกำแพงที่ต่างกัน แม้ทุกคนจะได้รับบทบาทของการเป็นผู้ต้องขังเหมือนกัน ต้องอยู่ภายใต้กำแพงเดียวกัน แต่ทุนที่ต่างกันก็ทำให้พลังทางสังคมของแต่ละคนในการต่อรอง ช่วงชิง ไม่เท่าเทียมกันดัง เช่น ผู้ต้องขังน้องใหม่ หากไม่ใช่บุคคลสำคัญที่มีชื่อเสียง หากไม่มีฐานะทางเศรษฐกิจค่อนข้างดี หรือเป็นผู้ทรงอิทธิพลทางสังคม เมื่อเข้ามาสู่เรือนจำก็ล้วนแล้วแต่ต้องตกอยู่ในฐานะ “ผู้ไร้ทุน” ทั้งสิ้น ดังจะเห็นได้จากผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาส่วนใหญ่ ครั้งแรกที่เขาเหล่านั้นก้าวเข้ามาสู่เรือนจำ ต่างต้องประสบกับภาวะความทุกข์ช้อยาก ลำบาก การถูกจัดตำแหน่งแห่งที่ในส่วนล่างของสังคม อันไร้ซึ่งอำนาจการต่อรองช่วงชิง

อย่างไรก็ตามเมื่อระยะเวลาผ่านไปและปัจเจกมีการซึมซับรับเอาบทบาทผู้ต้องขังเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของตัวตนแล้ว ผู้ต้องขังจะเริ่มเรียนรู้ว่าภายใต้ตรรกะการให้ความชอบธรรมในเรื่อง

ทุนของอาณาบริเวณและศักยภาพของตัวตน(ฮาบีทัส) ทุนใดที่มีพลังอำนาจและสามารถเข้าถึงครอบครองได้ ทุนนั้นก็จะถูกสะสม ช่วงชิง ปรับแต่ง สำหรับทุนใดที่ไม่มีคุณค่า ค่อยค่าก็จะถูกเปลี่ยนแปลง ปรับเปลี่ยนหรือละทิ้ง ด้วยกระทำการดังกล่าวทั้งที่รู้ตัวและไม่รู้ตัวจึงนำผู้ต้องขังไปสู่การครอบครองทุนที่มีพลังอำนาจมากขึ้น ซึ่งมีผลให้ตำแหน่งแห่งที่หรือความสามารถในการต่อรองช่วงชิงท่ามกลางระบบความสัมพันธ์เชิงอำนาจนี้เพิ่มขึ้นด้วย

ก่อนเข้าสู่เรือนจำ เอ ที และสันติ ผู้ให้ข้อมูลในงานศึกษาครั้งนี้ ได้สั่งสม และครอบครองทุนรูปแบบหนึ่งที่เกิดขึ้นจากการปะทะสังสรรค์ระหว่างโครงสร้างอาณาบริเวณกับระบบฮาบีทัสของของปัจเจก จนในที่สุดสิ่งเหล่านี้ได้พัฒนามาเป็นอัตลักษณ์ที่ เอ ที และสันติใช้คำว่า “กะเทย” เพื่อแทนตัวตนของพวกเขา และเมื่อเขาเหล่านั้นเข้ามาอยู่ภายใต้อาณาบริเวณเรือนจำจากการอบรมขัดเกลาของสังคมใหม่ทำให้ เอ ที และสันติ ทราบว่าการเป็นกะเทยทำให้พวกเขาครอบครองทุนที่ทรงพลังอำนาจอย่างยิ่ง ซึ่งภายใต้สถานการณ์ต่างๆที่แตกต่างกันออกไปในแต่ละบุคคล พวกเขาก็ได้เลือกหยิบฉวยทุนดังกล่าวออกมาใช้เพื่อนำไปสู่การต่อรองปฏิสัมพันธ์ผ่านปฏิบัติการและไปสู่ตำแหน่งแห่งที่อันพึงใจของตน

ในขณะที่การเป็น “กะเทย” คืออัตลักษณ์ที่มักถูกเบียดขับให้กลายเป็นชายขอบของสังคมภายนอกแต่ภายใต้การให้ความชอบธรรมของอาณาบริเวณเรือนจำ เอ ที และสันติ กลับได้ครอบครองทุนที่มีความสำคัญยิ่งเพราะการเป็นกะเทยคืออัตลักษณ์หนึ่งซึ่งมีบทบาทและหน้าที่เฉพาะอันเป็นที่ต้องการของระบบสังคมผู้ต้องขัง อย่างไรก็ตามแม้ว่ากะเทยจะมีความได้เปรียบกว่าผู้ต้องขังคนอื่นๆในฐานะเจ้าของทุนแต่ในขณะเดียวกันหากผู้ต้องขังคนใดสามารถเข้ามาครอบครองกะเทย เช่น การเป็นคู่รัก การเป็นคู่ขาหรือมีความสัมพันธ์ในลักษณะอื่นใดก็ตามได้ การครอบครองนั้นก็จะสามารถสร้างทุนสร้างพลังทางสังคมในรูปแบบต่างๆให้กับผู้เป็นเจ้าของได้เช่นกัน

ในกรณีของคุ้ม การเป็นคู่รักซึ่งได้ครอบครองไม่ว่าจะเป็นจิตใจหรือร่างกายของผู้มีอัตลักษณ์พิเศษ นี้ทำให้ผู้ต้องขังคนอื่นๆ มองว่า คุ้มมีอำนาจบารมี มีทุน มีศักยภาพที่สามารถเล็งดูเอาใจ หรือแม้กระทั่งสามารถควบคุม “น้อง” ของเขาให้อยู่ในกรอบที่คุ้มกำหนดได้ ดังนั้นตำแหน่งแห่งที่ในเรือนจำ หรือพลังอำนาจทางสังคมของคุ้มจึงไม่ได้ด้อยไปกว่าใคร และสำหรับในกรณีของชัย แม้ว่าชัยจะมีอัตลักษณ์ของความเป็น “ชาย” ตามวิสัยแห่งความ “ปกติ” ทว่าไปจากมุมมองของเขาเอง แต่เมื่อต้องเข้ามาอยู่ในเรือนจำ ชัยก็ได้มีเพศสัมพันธ์กับ “น้อง” คนหนึ่ง เพื่อเป็นการยืนยันต่อสังคมเรือนจำว่าชัยยังมีความเป็นชายอยู่เต็มเปี่ยม และไม่ต้องการตกเป็น “น้อง” ของใคร

ภายใต้อาณาบริเวณเรือนจำทุนที่ผู้ต้องขังถือครองมีอยู่หลายประเภท หลายรูปแบบ อย่างไรก็ตามในการศึกษาพบว่าทุนประเภทหนึ่งที่พบและถูกใช้มากที่สุดก็คือร่างกาย ทั้งนี้เพราะ

เป็นทุนที่แต่ละคนครอบครองอยู่แล้ว เข้าถึงได้ง่ายและสามารถฝึกฝน พัฒนา ปรับแต่ง สร้างเสริมได้ ดังนั้นในเรื่องร่างกายจึงมักถูกนำมาใช้เป็นทุนผ่านรูปแบบต่างๆ เช่น รับจ้างนวด รับจ้างซักผ้า การสักยันต์ การตกแต่งอวัยวะเพศ รับจ้างทวงหนี้ เป็นต้น อย่างไรก็ตามรูปแบบการใช้ทุนทางร่างกายที่ทรงพลังและน้อยคนภายใต้อาณาบริเวณยากจะปฏิเสธก็คือการใช้เพศสัมพันธ์มาเป็นเครื่องต่อรอง ดังนั้นจึงเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้เพศสัมพันธ์ยังคงดำรงอยู่แม้ว่ากระทำการเช่นนั้นอาจนำไปสู่การติดเชื้อเอชไอวีก็ตาม

แม้ร่างกายจะเป็นทุนหนึ่งที่ปัจเจกหยิบฉวยมาใช้เป็นทุนมากที่สุดในเรื่องจำ อย่างไรก็ตามในการศึกษาพบว่า การใช้ร่างกายของผู้ต้องขังในฐานะทุนทางกายภาพซึ่งสามารถนำไปสู่ปฏิบัติการเพื่อตำแหน่งแห่งที่นั่นหาได้เปลี่ยนแปลง ปรับปรุง เสริมแต่ง ได้อย่างเป็นอิสระไม่เพราะทั้งนี้ปัจเจกแต่ละคนจะมีฮาปีทัสซึ่งเป็นคลังความรู้เฉพาะบุคคล เป็นมุมมองที่มีต่อตัวตนในการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและสิ่งแวดล้อม ระบบฮาปีทัสนี้จะเป็นเครื่องกลั่นกรองว่าสิ่งไหนปัจเจกที่ทำได้ สิ่งไหนที่ทำได้ ดังนั้นผู้ต้องขังจึงใช้ร่างกายเพื่อเป็นทุนในรูปแบบที่ต่างกันออกไป และแม้ว่าเพศสัมพันธ์จะเป็นปฏิบัติการที่มีประสิทธิภาพสูง แต่ก็เชื่อว่าทุกคนจะเลือกหยิบฉวยหรือมีความสามารถที่จะนำสิ่งนี้มาใช้เป็นปฏิบัติการของตนได้

6.3 เพศสัมพันธ์ เรือนจำ และอาณาบริเวณปกติที่ไม่ปกติ

เมื่อกล่าวถึงเรื่อง “พื้นที่” (space) ในมโนทัศน์ของ Henri Lefebvre หากเราพูดคำว่า “ห้อง” “ตลาด” “ห้วงมุนน” สิ่งที่เรากระทำอยู่ก็คือ ความพยายามในการแบ่งแยกส่วนพื้นที่ที่เคยมีอยู่ในความจริง ให้แยกออกจากกันโดยโลกความคิดหรือจินตนาการของตัวตน การพูดของเราจึงมีค่าเท่ากับการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ให้กลายเป็น “พื้นที่ทางสังคม” เพราะนอกจากจะทำให้ผู้ฟังเข้าใจเกี่ยวกับอาณาบริเวณนั้นๆแล้ว คำพูดดังกล่าวยังมีความหมายของพื้นที่นั้นๆที่แฝงตามไปด้วย (กาญจนา แก้วเทพ, 2549: 573) เช่น หากเราพูดคำว่า “เรือนจำ” ย่อมมีนัยสื่อถึงสถานที่กักกันอาชญากรเพื่อการลงทัณฑ์ของสังคมคิดไปด้วย

จากมุมมองข้างต้นพื้นที่จึงไม่ใช่เพียงอาณาบริเวณทางภูมิศาสตร์ และก็ได้มิได้มีความเป็นกลางโดยธรรมชาติ หากแต่พื้นที่คือสนามแห่งการต่อสู้ต่อรองของอำนาจต่างๆที่ปะทะสังสรรค์กันในลักษณะเช่นนี้พื้นที่จึงเกิดจากการครอบงำ หรือการสร้างกฎเกณฑ์ ระเบียบ ระบบการให้คุณค่าต่างๆ ขึ้นมาควบคุมผู้คน อีกมุมหนึ่งก็เกิดจากการต่อสู้ ต่อรอง การต่อต้าน ขัดขืนต่อกฎระเบียบเหล่านั้น เพื่อความอยู่รอดของปัจเจก ดังนั้นพื้นที่จึงเป็นผลผลิตและการผลิตซ้ำของสังคม

วัฒนธรรม หรือแม้กระทั่งเวลา กลายเป็นพื้นที่ทางสังคมที่ทำให้เกิดอาณาบริเวณเฉพาะที่แตกต่าง หลากหลายกันออกไป ตามบริบท กฎเกณฑ์ และต่อผู้ต่อรองของผู้คนภายใต้อาณาบริเวณ

เรือนจำคืออาณาบริเวณที่สังคมสร้างขึ้นซึ่งมี วัตถุประสงค์เฉพาะของผู้คนภายในพื้นที่อื่น แตกต่างออกไปจากพื้นที่อื่นๆอย่างชัดเจน เมื่อเรือนจำมีระบบโครงสร้างของอาณาบริเวณเฉพาะ มีรูปแบบสมาชิกเฉพาะ ด้วยการผลิตและผลิตซ้ำทางสังคมผ่านการต่อรอง ชัดเจน กฎเกณฑ์ ระเบียบ ระบบการให้คุณค่าต่างๆ ของสังคมจึงถูกสร้าง ผลิตขึ้น เพื่อตอบสนองต่อการครอบงำ ควบคุม ตอบสนองต่อการต่อผู้ต่อรอง ตอบสนองต่อความอยู่รอดของผู้คนเฉพาะในอาณาบริเวณ และทั้งนี้บริบทเหล่านั้นต่างก็เป็นเรื่องสามัญต่อวิถีชีวิตของผู้คนภายใต้โครงสร้างดังกล่าว อย่างไรก็ตามหากใช้สายจากสังคมภายนอกไปวัดค่า ตีค่า ความแตกต่าง เรื่องราวในเรือนจำอาจกลายเป็น เรื่อง “ผิดปกติ” เป็นเรื่องของ “ความเบี่ยงเบน” และในทางตรงข้ามหากผู้คนในกรอบกำแพง ตีค่า วัดค่า จากตรรกะอาณาบริเวณของตนบ้าง ผู้คนในสังคมนอกเรือนจำก็อาจล้วนแต่เป็นผู้เบี่ยงเบน ทั้งหมดทั้งมวล ดังนั้นความเบี่ยงเบน ความไม่ปกติจึงขึ้นอยู่กับว่าใคร จากอาณาบริเวณใด เป็นผู้ กำหนดนิยามความเบี่ยงเบนนั้นขึ้นมา

เพศและวิถีเพศเป็นอีกสิ่งหนึ่งที่ถูกสร้างและผลิต โดยสังคม หากกระทำการของปัจเจก ผิดไปจากความคาดหวังในเรื่องบทบาททางเพศของสังคมส่วนใหญ่ การตีค่าตีตราว่าเป็นความ เบี่ยงเบนจึงมักเกิดขึ้น เช่น ในกลุ่มคนรักเพศเดียวกัน (homosexual) หรือ กลุ่มคนรักสองเพศ (bisexual) เป็นต้น อย่างไรก็ตามจากข้อมูลในการศึกษาพบว่าการนิยามให้ความหมายตลอดจนวิถี ในเรื่องเพศของผู้ต้องขังในอาณาบริเวณเรือนจำนั้นแตกต่างออกไปและเป็นตัวอย่างหนึ่งที่สะท้อน ถึงความ “เฉพาะ” ของอาณาบริเวณที่ไม่อาจใช้สายตาของ “คนนอก” ไปตัดสินได้

ในสังคมนอกเรือนจำ “กะเทย” คืออัตลักษณ์ที่มักถูกเบียดขับ เป็นกลุ่มผู้ผิดศีลธรรม บางครั้งก็ถูกผูกติดด้วยป้ายตีว่าเป็นกลุ่มผู้แพร่เชื้อ โรคร้าย หรือปฏิบัติการทางสังคมหลายๆอย่างก็ มักปิดกั้น ไม่เปิดพื้นที่ ทำให้มองไม่เห็นตัวตนของพวกเขา ดังคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลคนหนึ่งที่ได้เล่า ให้กับผู้ศึกษาฟังว่า “กะเทยอยู่ข้างนอกไม่มีใครสนใจ มีแต่คนรังเกียจ เหมือนหมาตัวหนึ่ง”

อย่างไรก็ตามเมื่อปัจเจกเข้ามาในเรือนจำ ด้วยตรรกะของพื้นที่ที่กำหนดให้มีเพียงเพศ เดียว ผู้มีอัตลักษณ์กะเทย เช่น เอ ที และสันติ จึงเป็นผู้มีบทบาทและหน้าที่พิเศษซึ่งสามารถ ตอบสนองกับความต้องการของสังคมเรือนจำได้อย่างลงตัว ทั้งร่างกายและอัตลักษณ์ทางเพศกะเทย จึงกลายเป็นทุนที่ผู้ต้องขังต่างฉกฉวยและแย่งชิง อีกทั้งยังสามารถนำพาผู้เป็นเจ้าของ ไปสู่ตำแหน่ง แห่งที่อื่นพึงพอใจของตนได้อีกด้วย ดังนั้นการเป็นกะเทยหรือแม้แต่การมีเพศสัมพันธ์กับกะเทยใน เรือนจำต่างๆ ภายใต้ความชอบธรรมของอาณาบริเวณจึงหาใช่เรื่องแปลก ผิดปกติ หรือเบี่ยงเบนไม่ ในทางกลับกันกะเทยกลับเป็น คู่ขา คู่รัก หรือแม้แต่เทพธิดาภายใต้จินตนาการ ที่ผู้ต้องขังหลายคน

ต่างไฝ่ฝัน หมายปอง อยากได้มาครอบครอง ซึ่งสะท้อนได้จากคำกล่าวของสันติที่ว่า “กะเทยในเรือนจำนั้นเปรียบได้ดังเทพธิดาองค์หนึ่งเพราะมีแต่คนมารัก มาคอยเอาใจ” หรือคำกล่าวของทีที่ว่า “ชีวิตในเรือนจำเหมือนความฝัน เพราะโลกภายนอกผู้ชายจะไม่ปฏิบัติกับกะเทยเช่นนี้”

นอกจากนี้ข้อมูลในงานศึกษายังพบว่ากะเทยเป็นที่ต้องการของอาณานิคมอย่างมาก ผู้ต้องขังชาย ทะเลาะ ชกต่อยกัน แทะกัน แย่งกะเทย จนบางครั้งต้องแก้ปัญหาโดยการจ้างงาน แต่งงานเพื่อแสดงนัยของการเป็นเจ้าของซึ่งกันและกัน และด้วยปรากฏการณ์ดังกล่าวจึงแสดงถึงความ “เฉพะะ” ของอาณานิคมเรือนจำได้เป็นอย่างดีซึ่งน้อยนักที่สังคมภายนอกจะมีปรากฏการณ์ดังกล่าว

เรื่องราวของชัยและค่อมเป็นอีกหนึ่งปรากฏการณ์ที่สะท้อนให้เห็นถึงความปกติที่อาจคิดปกติในมุมมองของสังคมภายนอก เมื่อชัยและค่อมแม้จะยืนยันว่าตนเป็น “ชาย” แต่ทั้งสองคนต่างก็มีเพศสัมพันธ์กับกะเทยในเรือนจำ และปฏิบัติการนั้นก็มิได้เป็นความลับ มิได้มีการปกปิด แต่เป็นความสัมพันธ์ที่ทราบกันอย่างเปิดเผยในหมู่ผู้ต้องขัง อย่างไรก็ตามผลที่ตามมาจากการกระทำนั้น กลับเป็นเรื่องตอกย้ำอัตลักษณ์ทางเพศของชัยและค่อมแก่สังคมผู้ต้องขังว่าพวกคือ “ชาย” ตามความคาดหวังของสังคมในกรอบกำแพง และก็ไม่พบว่าการกระทำของชัยและค่อมจะถูกตีตราจากสังคมผู้ต้องขังว่าเป็นผู้เบี่ยงเบนแต่อย่างใด

ในสังคมภายนอกกระทำการทางเพศที่ “เบี่ยงเบน” เช่น ชายที่มีสัมพันธ์ทางเพศกับชาย หรือหญิงที่มีสัมพันธ์ทางเพศกับหญิง トラบใดที่ยังเป็นเรื่องส่วนบุคคล การกระทำอัน “ผิดปกติ” ในมุมมองของสังคมนั้นอาจยังสามารถดำเนินไปได้ตามวิถีของปัจเจกแต่เมื่อใดที่เรื่องราวของเขาเหล่านั้นถูกดึงขึ้นมาอยู่บนเวทีสาธารณะ เมื่อนั้นปัจเจกย่อมได้รับผลกระทบจากสังคมนอกข้างอย่างรุนแรง แต่สำหรับอาณานิคมเรือนจำนั้นผู้ศึกษาพบว่า ไม่ว่าจะในพื้นที่ส่วนบุคคล หรือพื้นที่สาธารณะ ผู้ต้องขังชายที่มีความสัมพันธ์ทางเพศกับชายกลับเป็นเรื่องธรรมดาสามัญ หากการกระทำนั้นไม่ละเมิดต่อการให้ความชอบธรรมหรือกฎระเบียบของอาณานิคม

จากการศึกษาพบว่าเรือนจำเป็นพื้นที่ที่มีการซ้อนทับกันของกฎ กติกา อย่างหลากหลาย และสิ่งนี้เองที่สร้างให้เกิดทั้งสิ่งที่เป็ “ปกติ” และ “ผิดปกติ” แก่สังคมเรือนจำ ผู้ต้องขังมีกฎ กติกา ความเชื่อ วิถีของตน เรือนจำในฐานะสถาบันลงทัณฑ์และควบคุมทางสังคมก็มี กฎ ระเบียบ ที่คอยควบคุม บังคับผู้ต้องขังเช่นกัน แม้ว่าความสัมพันธ์ทางเพศจะเป็นเรื่องปกติของผู้ต้องขัง แต่สำหรับกฎระเบียบของเรือนจำซึ่งถูกผลิตขึ้นจากมุมมองเดียวกันกับสังคมภายนอก เพศสัมพันธ์ โดยเฉพาะในหมู่ผู้ต้องขังชายด้วยกัน จึงเป็นทั้งสิ่งที่ “ผิด” ต่อความปกติถูกต้องในเรื่องเพศของสังคมโดยรวม และผิดต่อกฎระเบียบของเรือนจำด้วย ดังนั้นนโยบายของเรือนจำจึงไม่สนับสนุนให้ผู้ต้องขังมี

เพศสัมพันธ์กันแม้ว่ากระทำการนั้นจะเป็นเรื่องธรรมดาในหมู่ผู้ต้องขังและเป็นเรื่องที่รับรู้กันทั่วไปของคนภายในอาณานิคม

อย่างไรก็ตามเมื่อเพศสัมพันธ์ยังคงมีความสำคัญและมีหน้าที่บางประการต่อสังคมผู้ต้องขังอีกทั้งยังเป็นยุทธวิธีหนึ่งในการต่อรองปฏิสัมพันธ์เพื่อการไปสู่ตำแหน่งแห่งที่ของปัจเจกอันทรงพลังอำนาจยิ่ง ดังนั้นเพื่อการต่อสู้ต่อรองกับกฎตระกะของเรือนจำที่กีดขวางปฏิบัติการของผู้ต้องขัง พื้นที่ทั้งในทางกายภาพและพื้นที่ในจินตนาการจึงถูกผลิตสร้างขึ้นเพื่อให้เพศสัมพันธ์ยังคงเกิดขึ้นและเป็นไปได้ในพื้นที่จริงของสังคมเรือนจำ

ภายใต้การต่อรองช่วงชิงความหมายของคำว่า “ปกติ” และ “ไม่ปกติ” ต่อเพศสัมพันธ์ของผู้ต้องขังผู้ศึกษาพบว่า “โรงแรม” อันหมายถึงพื้นที่ในจินตนาการสำหรับการมีเพศสัมพันธ์ของผู้ต้องขังได้ถูกประกอบสร้างขึ้น ทั้งนี้โรงแรมส่วนมากมักจะมีขึ้นในวันหยุด เสาร์หรืออาทิตย์ เพราะเป็นวันหยุดของผู้ต้องขัง โดยโรงแรมนี้จะมีส่วนประกอบทางกายภาพคือผ้าผืนใหญ่ ที่พาดคลุมไว้กับราวตากผ้าเพื่อปกป้องสายตาสาธารณะ นอกจากนี้ในพื้นที่สมมุติดังกล่าวจะมีผู้ทำหน้าที่สำคัญเพื่อคอยดูต้นทางป้องกันการตรวจจับจากเจ้าหน้าที่แลกกับการเสียดค่าบริการเพียงเล็กน้อย และพื้นที่เช่นนี้เองที่เป็นภาพสะท้อนส่วนหนึ่งของการต่อสู้ต่อรองซึ่งทำให้เพศสัมพันธ์ของผู้ต้องขังชายยังคงดำรงอยู่และเป็นไปได้ในอาณานิคมเรือนจำ

เรือนจำคือพื้นที่อันเข้มข้นไปด้วยกระแสของอำนาจ และการปะทะสังสรรค์ การต่อสู้ต่อรองเหล่านั้นได้สร้างตระกะเฉพาะของอาณานิคมขึ้นมา ด้วยทุนและฮาบีทิสที่แตกต่างกันออกไปปัจเจกต่างเลือกหยิบฉวยใช้และสร้างยุทธวิธีเฉพาะของตน ปฏิบัติการบางประการก็ดูเหมือนว่าเป็นเรื่องปกติทั่วไปไม่ต่างไปจากสังคมภายนอก แต่บางอย่างก็อาจเป็นเรื่องเบี่ยงเบนในมุมมองของคนส่วนใหญ่ อย่างไรก็ตามปฏิบัติการเหล่านั้นย่อมจะไม่มีพลังอำนาจหากไม่ได้รับความชอบธรรมจากอาณานิคม และด้วยการผลิตและการผลิตซ้ำทางสังคมดังกล่าว เรือนจำจึงมีระบบการให้คุณค่า ระบบความสัมพันธ์ที่เป็นลักษณะเฉพาะของตัวเอง สิ่งใดที่เป็นไปไม่ได้ เป็นความเบี่ยงเบน หลายอย่างเหล่านั้นกลับเกิดขึ้นและเป็นไปได้ในนี้จนกลายมาเป็นยุทธวิธีเพื่อตำแหน่งแห่งที่ อาทิเช่น เรื่องเพศสัมพันธ์ของกลุ่มผู้ต้องขัง “ชาย” ซึ่งอาจนำพาเขาเหล่านั้นไปสู่โรคเอดส์หรือการติดเชื้อเอชไอวี

6.4 เอชไอวีและโรคเอดส์ ในเรือนจำ

เมื่อกล่าวถึง “เอชไอวี” ตามนิยามความหมายภายใต้องค์ความรู้ทางการแพทย์และระบาดวิทยาเอชไอวีคือเชื้อไวรัสซึ่งสามารถส่งต่อจากบุคคลไปยังอีกบุคคลหนึ่งและก่อให้เกิด

อาการความเจ็บป่วยที่เรียกว่า “โรคเอดส์” ทั้งนี้เชื้อเอชไอวีและโรคเอดส์จะไม่สามารถแพร่กระจายได้หากขาดปฏิสัมพันธ์ของผู้คน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มที่ถูกระบุว่าเป็น “กลุ่มเสี่ยง” เช่น กลุ่มผู้ขายเสฟติคชนิดฉีด กลุ่มผู้มีเพศสัมพันธ์โดยไม่มีการใช้ถุงยางอนามัย เป็นต้น ดังนั้นในการป้องกันการติดต่อของโรค การให้ความรู้ ความเข้าใจจึงเป็นทางเลือกหนึ่งเพื่อให้บุคคลห่างไกลจากความเสี่ยงเหล่านั้น

ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาพบว่าเรือนจำ มักมีหน่วยงานจากภายนอก หรือแม้แต่หน่วยงานภายในของเรือนจำเอง ให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคเอดส์และการติดเชื้อเอชไอวีอยู่เสมอ ซึ่งผู้ต้องขังหลายคนก็ทราบดีเกี่ยวกับ “ความเสี่ยง” ต่อกระทำการต่างๆ ของผู้ต้องขังที่เกิดขึ้นภายใต้อาณัติบริเวณเรือนจำ ไม่ว่าจะเป็นการใช้เข็มฉีดยา (เสฟติค) ร่วมกัน การสักยันต์ การตกแต่งอวัยวะเพศ เช่น การฝังมุก ผ่าเบนซ์ เป็นต้น

แม้ผู้ต้องขังจะรู้ว่ามีความเสี่ยงและเรือนจำก็มีมาตรการต่างๆ เพื่อการป้องกัน แต่กระทำการเหล่านั้นก็ยังคงเกิดขึ้นอยู่เสมอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีเพศสัมพันธ์ระหว่างผู้ต้องขังชายด้วยกันซึ่งดูเหมือนว่าในเรือนจำนั้นเพศสัมพันธ์รูปแบบดังกล่าวจะกลายเป็นเรื่อง “ปกติ” ของอาณัติบริเวณ ทั้งนี้เป็นเพราะพวกเขามีความรู้แต่ไม่สนใจ เป็นเพราะความคิบนั่นในฐานะ “อาชญากร” หรืออาจเป็นเพราะว่าอาณัติบริเวณทำให้พวกเขามีความ “เบี่ยงเบน” เกิดขึ้นแล้วจริงๆ เรื่องเล่าจากผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาอาจสะท้อนภาพบางอย่างและเป็นคำตอบของคำถามนี้

“การใช้ชีวิตใช้ชีวิตในเรือนจำนั้นก็เปรียบเหมือนกับความฝันที่ไม่สามารถหาได้จากการใช้ชีวิตแห่งโลกความเป็นจริงที่ผู้ชายมักจะ ไม่ปฏิบัติกับกะเทยอย่างนี้ การเป็นกะเทยในนั้นอะไรก็ดีหมดหรือบางคนรู้ทั้งรู้ว่ากะเทยคนนี้คิดเชื่อแต่ก็ยังแย่งกันและมีเพศสัมพันธ์ ด้วย ซึ่งส่วนใหญ่ผู้ชายพวกนี้จะเป็นพวกสุดขั้วอดทั้งนั้น อยู่ในนี้ก็ทำทุกอย่าง ออกไปก็ไม่มีใครเอาแล้วก็ต้องขายยา จี ปลิ้นแล้วก็ต้องกลับมาอีกเลยหาความสุขใกล้ตัวไว้ก่อน เรื่อง ไกลๆ เรื่องข้างนอกไม่ต้องคิดถึง”

“ห้ามกันไม่ได้ โดยเฉพาะกะเทยคือ ใครเข้ามาก็ต้องมีผัว ยิ่งได้ผัวรวยยิ่งดี เป็นลักษณะของการแข่งขันด้วย หมายถึงความสามารถในการปกป้องคุ้มครองหรือการที่มีผัวรวยแล้วเสี่ยงกะเทยได้สุขสบายก็ยิ่งดีแต่สุดท้ายแล้วที่เปลี่ยนผัวกันก็เพราะเบื่อ ก็มีใหม่เรื่อยๆ คอยจับแต่ผัวรวยๆ ดังนั้นผัวรวยก็ไม่จำเป็นต้องขายตัว เรามีเพียบพร้อมอยู่แล้วจะไปขายตัวทำไม แต่ถ้าผัวหน้าตาดีแต่ยากจนแบบนี้ก็ลำบากหน่อย”

“จะบอกยังไงล่ะที่ เรื่องความต้องการไม่ปราณีใคร จะใช้ถุงบางครั้งเป็นชั่วโมงถูกเงิน บางครั้งเกี่ยวกับความเชื่อใจ เหมือนมันไม่มีอนาคตอยู่ในนั้น จะได้ออกเมื่อไหร่ก็ไม่รู้ ตายก็ดี บางคนคิดอย่างนั้น หัวหน้าห้องผม มาจากบางขวาง ตั้งแต่อายุ 18 จน ปัจจุบันอยู่คุกมาแล้ว 35 ปี โทษแก่ 2 ประหาร ได้อภัยมาเรื่อย ๆ ไม่รู้กี่ครั้ง จนปัจจุบันต้องติดอยู่ในนั้นอีก 40 ปี อยู่มาแล้ว

30 ปี จะไปคิดอะไรอีก ตายไปเถอะ บางครั้งคนเราก็อ้อ ตายไปได้ก็ดี ไม่คิดอะไรแล้ว ขอแค่วันนี้มีข้าวกินอิ่ม มีดั่งค์ได้เลี้ยงน้อง มีความสุขตามความต้องการ มีบุหรืกั้นกรองสูบ มีความสุขแล้ว ไม่มีอะไรจะเสียแล้ว คนแบบนั้นไม่เหลืออนาคตแล้ว ออกไปถนนหนทางจำไม่ได้แล้วก็มี แต่ผมมันคิดกะนอง เห็นคนมี เมียคูเป็นแพชั่น เหมือนเราเก่าพอตัว เราสามารถเลี้ยงเมียเราได้”

“เอดส์นี่ ถ้าคิดแล้วมันเป็นอย่างนี้ มันจะออกผลก็โงง มันใช้ระยะเวลาเท่าไร? ถ้าคิดก็อีกนานเอาวันนี้ให้รอดไปก่อน กะเทยตายเพราะเอดส์เป็นเรื่องธรรมดา เอาตัวรอดไปเป็นวันๆดีกว่า”

ในทัศนะของผู้ให้ข้อมูล เมื่อกล่าวถึงเอชไอวีและโรคเอดส์ เราจะพบได้ว่าระบบความสัมพันธ์ที่ก่อให้เกิดโรคหาใช่เพียงส่วนประกอบของตัวปัจเจกผู้กระทำการและตัวเชื้อโรค เช่นเดียวกับมุมมองของการแพทย์ หากแต่สิ่งนี้ล้วนเกิดขึ้นจากตรรกะภายใต้ระบบความสัมพันธ์ของอาณาบริเวณและปัจเจก ทั้งนี้เอชไอวีและโรคเอดส์อาจเป็นผลร้ายที่เกิดขึ้นกับใครบางคนจากปฏิบัติการบางอย่างของพวกเขา หากแต่การช่วงชิง การต่อรอง การต่อสู้ดิ้นรนเพื่อตำแหน่งแห่งที่อันพึงใจของตนภายใต้อำนาจที่คอยควบคุม บีบบังคับจากทุกทิศทางของอาณาบริเวณกลับเป็นเรื่องที่ผู้ต้องขังทุกคนต้องเผชิญในการดำเนินชีวิตประจำวันและสิ่งนี้ก็มีความสำคัญหรือเป็นเรื่อง “เฉพาะหน้า” มากกว่า ซึ่งทำให้ความพยายามในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับโรคเอดส์ภายใต้อาณาบริเวณเรือนจำยังคงไม่ใช่คำตอบของการป้องกันและแก้ไขปัญหานี้

6.5 เพศสัมพันธ์ในฐานะปฏิบัติการเพื่อตำแหน่งแห่งที่ของผู้ต้องขัง

ภายใต้สายตาของสังคมภายนอก ความสัมพันธ์ทางเพศระหว่างผู้ต้องขัง(ชาย)ด้วยกันของ เอ ที ชัย สันติ และค่อม อาจถูกตีตราบ่งชี้ว่าเป็น “ความเบี่ยงเบน” ทางเพศที่ต่างไปจากจารีต บรรทัดฐานอันควรเป็น อย่างไรก็ตามในแต่ละเวลาและอาณาบริเวณ การให้คุณค่า ค่านิยม จารีต ความเชื่อต่างๆย่อมแตกต่างกันออกไปด้วย จารีตที่เห็นว่ามีดีงาม ถูกต้อง ในเวลาและอาณาบริเวณอย่างหนึ่งในพื้นที่ที่ต่างกันออกไปก็อาจกลายเป็นสิ่งที่ไม่ได้รับการยอมรับ ไม่ได้รับการยึดถือปฏิบัติ ขณะเดียวกัน “ความผิดปกติ” ก็อาจกลายเป็นเรื่อง “ปกติ” ได้ ในอาณาบริเวณที่ต่างกัน ซึ่งเรือนจำก็คืออาณาบริเวณเฉพาะที่แตกต่างออกไปที่อำนาจให้เกิดทุนและปฏิบัติการภายใต้กรอบของตรรกะชุดหนึ่ง และทั้งนี้ด้วยบริบทของพื้นที่อันอบอวนไปด้วยอำนาจ เรือนจำจึงเป็นเขตแดนของการต่อสู้ เป็นสนามแห่งการแย่งชิงทุนและทรัพยากรภายใต้กฎกติกาของอาณาบริเวณ

เพศสัมพันธ์ที่อาจนำไปสู่การติดเชื้อเอชไอวีและโรคเอดส์ของผู้ต้องขังในเรือนจำเป็นปรากฏการณ์ทางด้านสุขภาพหนึ่งที่ได้สะท้อนให้เห็นถึงปฏิบัติการของผู้คนที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับ

อาณาบริเวณที่มีบริบททางสังคมวัฒนธรรมเป็นกรอบกำหนดความสัมพันธ์ ซึ่งในขณะเดียวกัน ปัจเจกก็เชื่อว่าจะถูกตรึงไว้ให้หยุดนิ่งหรือโอนอ่อนต่อกระแสแห่งอำนาจที่ไหลเวียนอยู่ในระบบ เพราะ แม้กระทั่งในเรือนจำซึ่งมีระเบียบวินัยควบคุมพื้นที่และผู้คนอย่างเข้มข้น แต่การต่อต้านต่อรองของปัจเจกในฐานะผู้ต้องขังก็ยังคงปรากฏให้เห็นอยู่เสมอ โดยรูปแบบการต่อรอง ตอบโต้ กับอำนาจที่เข้ามาปะทะสังสรรค์กับปัจเจกนั้นมีหลากหลาย ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ชีวิต มุมมอง การตีความ ที่ก่อร่างสร้างตัวขึ้นมาเป็นตัวตนของปัจเจก และเมื่อปัจเจกเข้ามาอยู่ภายใต้กฎ กติกา ของอาณาบริเวณเรือนจำซึ่งต่างจากภายนอก คลังความรู้ ประสบการณ์ที่ติดตัวมาซึ่งถือได้ว่าเป็นทุนของปัจเจก ทุนบางอย่างอาจจะยังคงใช้ได้ แต่บางอย่างก็จะต้องถูกปรับเปลี่ยน เสริม แต่ง เพื่อความเหมาะสมหรือเพื่อประสิทธิภาพสูงสุด ภายใต้กฎกติกาหรือตรรกะที่เปลี่ยนไปของอาณาบริเวณ

เรื่องเล่าของ เอ ที ชัย สันติ และคุ่ม แสดงให้เห็นว่าเพศสัมพันธ์คือปฏิสัมพันธ์ทาง สังคมรูปแบบหนึ่งที่ถูกนำมาใช้เพื่อต่อรองภายใต้ระบบความสัมพันธ์เชิงอำนาจของเรือนจำ เป็น การใช้ทุนที่แต่ละคนถือครองอยู่เพื่อไปสู่ตำแหน่งแห่งที่อันพึงใจ และแม้ว่าเพศสัมพันธ์จะเกิดจาก ภาวะทางอารมณ์ที่สลับซับซ้อนของมนุษย์ แต่เชื่อว่ามนุษย์จะสามารถตอบสนองความต้องการนั้น ได้ตั้งใจปรารถนาตลอดเวลา หากแต่ละพื้นที่แต่ละอาณาบริเวณต่างมีกรอบ มีกฎเกณฑ์กำหนดใน เรื่องเพศสัมพันธ์ ของสังคมที่แตกต่างกันออกไป ในสังคมภายนอก ความสัมพันธ์ทางเพศที่คน ส่วนใหญ่ต่างเห็นกันว่าเป็นความ “ปกติ” ก็คือการมีเพศสัมพันธ์กับเพศคู่ตรงข้ามอันได้แก่ ชายกับ หญิง นอกจากนี้ชายและหญิงที่จะมีความสัมพันธ์ดังกล่าวได้จะต้องมีวิญญู ญูคติหรือผ่าน พิธีกรรมบางอย่างเพื่อขอฉันทานุมัติจากสังคม อาทิ พิธีแต่งงานจึงจะถือว่าเป็นความสัมพันธ์ที่มีความถูกต้องดีงาม แต่สำหรับในเรือนจำ(ชาย)เป็นอาณาบริเวณที่ถูกกฎระเบียบบังคับให้มีเพียงเพศ เดียว ความสัมพันธ์ทางเพศจึงถูกประกอบสร้างใหม่ เกิดการตีความหรือแม้กระทั่งจินตนาการใน ลักษณะที่ต่างออกไปจากภายนอก และไม่ว่าจะมีเพศสภาพใด ผู้ถือครองหรือผู้สามารถต่อรองเรื่อง ความสัมพันธ์ทางเพศได้จึงกลายมาเป็นผู้เข้าถึงอำนาจอีกรูปแบบหนึ่งและสามารถใช้สิ่งนั้นต่อรอง กับอำนาจในรูปแบบอื่นๆอันหลากหลายภายใต้กติกาอันเป็นที่ยอมรับของอาณาบริเวณ

เมื่อความสัมพันธ์ทางเพศคือยุทธวิธีอันทรงประสิทธิภาพภายในเรือนจำ เพศสัมพันธ์จึง ถูกใช้เป็นปฏิบัติการเพื่อไปสู่ตำแหน่งแห่งที่ในสังคมของปัจเจกอย่างหลากหลาย เช่น เพื่อคงไว้ซึ่ง วิถีชีวิตที่ตนปรารถนา เพื่อสร้างภาพลักษณ์และเสริมอำนาจบารมี เพื่อคงไว้ซึ่งสถานะภาพหรือ อัตลักษณ์ของตน นอกจากนี้ในการศึกษายังพบว่าเพศสัมพันธ์ของผู้ต้องขังในอาณาบริเวณเรือนจำ ยังถูกนำมาใช้เพื่อการต่อรองความสัมพันธ์ในลักษณะอื่นๆอีก และแม้กระทั่งในคนๆเดียวกัน เพศสัมพันธ์ก็เกิดขึ้นด้วยการให้เหตุผลอันหลากหลาย ในเวลาและสถานการณ์ที่แตกต่างกันออกไป

อาทิ เพื่อล้างหนี้สินจากการเล่นพนัน เพื่อต้องการความคุ้มครองจากขาใหญ่ เพื่อให้ไม่ต้องถูก ย้ายเรือนจำ เพื่อแลกกับการมีอาหารที่เลือกซื้อได้ตามใจปรารถนา เป็นต้น ดังนั้นเพศสัมพันธ์ใน เรือนจำของผู้ต้องขังจึงมีบริบทที่หลากหลายมากกว่าความปรารถนาทางเพศหรือกามรมย์หากแต่ อยู่ในฐานะปฏิบัติการของปัจเจกเพื่อการต่อรองความสัมพันธ์ภายใต้ตรรกะของอาณาบริเวณที่ สะท้อนภาพถึงความไร้แก่นแกนของตัวมันเอง กล่าวคือเมื่อเพศสัมพันธ์ถูกใช้ในฐานะปฏิบัติการ ดังนั้นเพศสัมพันธ์ของผู้ต้องขังจึงเป็นผลผลิตระหว่างปัจเจก อันได้แก่การตีความ จากทุน จาก ประสพการณ์ และ โครงสร้างของสังคมอาณาบริเวณผ่านการต่อรองปฏิสัมพันธ์ตามสถานการณ์ บริบท ที่หลากหลาย ซึ่งยึดโยงเชื่อมร้อยอยู่กับอาณาบริเวณ

จากเรื่องเล่าผ่านประสพการณ์ของกรณีศึกษาเกี่ยวกับบริบทของเรือนจำได้สะท้อนภาพ ของอาณาบริเวณว่าเป็นสนามแห่งการปะทะสังสรรค์ที่คละคลุ้งไปด้วยกระแสของอำนาจในทุก ทิศทาง กล่าวคืออำนาจที่พยายามสรรค์สร้างให้ร่างกายกลายเป็นร่างแห่งระเบียบวินัย ร่างกายที่ เชื่อง ง่ายต่อการควบคุม (สายพิณ สุพุทรมงคล, 2543) และอำนาจในกลุ่มผู้ต้องขังด้วยกันเองที่มุ่ง ชัยชนะในเกมเพื่อตำแหน่งแห่งที่ ดังนั้นผู้ต้องขังแต่ละคนจึงต้องต่อรอง ตอบโต้กับกระแสของ อำนาจอยู่ตลอดเวลา ในขณะที่เดียวกันก็มีการสะสม ช่างชิงทุน เพื่อนำมาใช้เป็นเครื่องมือและสร้าง ยุทธวิธีสู่ตำแหน่งทางสังคมที่ตนต้องการ

อย่างไรก็ตามเชื่อว่าผู้ต้องขังทุกคนเมื่อเข้ามาอยู่ในเรือนจำจะเลือกหยิบใช้เพศสัมพันธ์เพื่อ เป็นยุทธวิธีซึ่งนำไปสู่ตำแหน่งแห่งที่ ทั้งนี้เพราะปฏิบัติการของปัจเจกแต่ละคนต่างขึ้นอยู่กับ ลักษณะความโน้มเอียง คลังความรู้พื้นฐานที่มีผลต่อการมองโลกและความจริงในสังคม ซึ่ง พัฒนาขึ้นมาจากการขัดเกลา จากการมีปฏิสัมพันธ์กับบริบทแวดล้อม และกลายเป็น โครงสร้างที่ถูก หลอมรวมเข้าไปกับร่างกาย ซึ่งเป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการตีความและการตัดสินใจที่จะกระทำการ ของปัจเจก (สุนีย์ ประสงค์บัณฑิต, 2548: 92)

เมื่อโครงสร้างความโน้มเอียงหรือมุมมองในการตีความของปัจเจกโยกย้ายเข้ามาอยู่ ภายใต้อาณาบริเวณเรือนจำ และเกิดการปะทะสังสรรค์ระหว่างกัน การขัดเกลาทำให้ปัจเจกเรียนรู้ เข้าใจกฎตรรกะและทราบถึงยุทธวิธีที่จะสามารถพาดนไปอยู่ในตำแหน่งแห่งที่เพื่อการเข้าถึงหรือ ต่อรองกับอำนาจได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตามทุนที่ตนเองได้ถือครองอยู่และเป็นที่ยอมรับของอาณา บริเวณ โดยทั้งนี้ทุนสามารถปรับเปลี่ยนรูปได้อันจะนำไปสู่ทุนที่มีค่ามากขึ้นหรือการสะสมเพิ่ม ซึ่ง ส่งผลต่อการไปสู่ตำแหน่งแห่งที่อันพึงใจของปัจเจก

ดังนั้นความสัมพันธ์ทางเพศภายใต้อาณาบริเวณเรือนจำซึ่งอาจนำไปสู่ภาวะความเสี่ยง ต่อการติดเชื้อเอชไอวี จึงไม่ใช่ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างไร้ราก หากแต่ปฏิสัมพันธ์ดังกล่าวยังยึด โยงอยู่กับโครงสร้างของอำนาจ การตีความ การตอบโต้ ต่อรอง การช่างชิง และทุนที่ปัจเจกแต่ละ

คนถือครองอยู่ภายใต้เกม กฎ กติกาของพื้นที่ หรืออาจกล่าวได้ว่าสิ่งที่เกิดขึ้นก็คือ “ปฏิบัติการ” รูปแบบหนึ่งที่ปัจเจกเลือกใช้เพื่อไปสู่ตำแหน่งแห่งที่อันพึงใจของตน

6.6 เพศสัมพันธ์และเอชไอวีภายใต้อาณาบริเวณเรือนจำ: ปฏิบัติการนอกรอบแนวคิดเชิงระบาดวิทยาและการแพทย์ชีวภาพ

กรอบแนวคิดอันเป็นกระแสหลักที่ได้สถาปนาตนเองเพื่อครอบครองพื้นที่ทางสังคมในเรื่องสุขภาพของไทยนั้นมีพื้นฐานมาจากแนวคิดการแพทย์ชีวภาพภายใต้ฐานคิดของวิทยาศาสตร์ ทั้งนี้อำนาจและความรู้ทางการแพทย์สมัยใหม่ถูกผลิตขึ้นโดยสถาบันทางการแพทย์และบุคลากรทางการแพทย์ ผ่าน อำนาจรัฐ สื่อมวลชน โรงเรียน ปัญญาชน จนทำให้อำนาจการแพทย์ถ่ายทอดและแทรกซึมอยู่ในทุกภาคส่วนของสังคมไทย (อดิศักดิ์ จึงพัฒนาวดี, 2548)

เรือนจำเป็นอีกอาณาบริเวณทางสังคมวัฒนธรรมที่การแพทย์ชีวภาพก้าวข้ามประตูและกำแพงที่กักกันผู้คนไว้ด้านในเข้ามาสถาปนาสร้างบทบาทในการจัดการกับปัญหาความเจ็บป่วยของผู้คนที่ถูกคิดป้ายติตราว่าเป็น “อาชญากร” โดยทั้งนี้การป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านสุขภาพภายในเรือนจำล้วนแล้วแต่เป็นชุดความรู้ ทางการศึกษาโดยมีศาสตร์ด้านระบาดวิทยาที่เป็นเครื่องมือสำคัญในการอธิบายถึงปรากฏการณ์ตลอดจนการป้องกันแก้ไขเยียวยาความเจ็บป่วยซึ่งวิธีคิดเช่นนี้ก็ไม่ได้แตกต่างไปจากอาณาบริเวณทางสังคมภายนอก

ในฐานะเครื่องมือสำคัญทางการแพทย์ภายใต้ฐานคิดแบบวิทยาศาสตร์ ระบาดวิทยาได้สร้างวาทกรรมในการนิยามว่าใครคือผู้ป่วยหรือผู้ที่กำลังเสี่ยงต่อภาวะความเจ็บป่วยโดยอาศัยองค์ประกอบ 3 ประการคือ ปัจจัยส่วนบุคคล เวลา และสถานที่ ซึ่งวิธีการนี้เป็นการนำเสนอและจำแนกภาพตัวแทนในเชิงตารางสถิติ อันทำให้ภาวะความเจ็บป่วยที่สลัดซับซ้อนถูกถอดแยกองค์ประกอบสาเหตุที่ทำให้เกิดโรคออกเป็นส่วนๆ และลดทอน ถอดถอน บริบท ความสัมพันธ์ ตลอดจนปรากฏการณ์ซึ่งไม่อาจลดรูปให้กลายเป็นค่าสถิติได้ออกไป (มาลี สิทธิเกรียงไกร, 2548: 113 - 137) จนในที่สุดภาพตัวแทนเหล่านั้นก็กลายเป็นวาทกรรมที่นำไปสู่การสร้างกรอบคิดในการป้องกันและแก้ไขปัญหาย ซึ่งในที่นี้การคิดเชื้อเอชไอวีผ่านเพศสัมพันธ์ของผู้ต้องขังในเรือนจำก็เป็นปัญหาสุขภาพหนึ่งที่ถูกครอบไว้ด้วยแนวคิดดังกล่าว

มาตรการซึ่งดำเนินการอยู่ตลอดเวลาและเป็นจุดเน้นหนักในเรือนจำปัจจุบันก็คือการมุ่งเน้นให้ความรู้เรื่องเชื้อเอชไอวีและโรคเอดส์แก่ผู้ต้องขัง นอกจากนี้แล้วเรือนจำยังมีการควบคุมป้องกันอื่นๆ เพื่อมิให้เกิดพฤติกรรมของกลุ่มคนที่เชื่อว่าจะนำมาซึ่งการแพร่กระจายของโรค อาทิ การห้ามผู้ต้องขังมีเพศสัมพันธ์กัน การจัดลักษณะทางกายภาพของอาณาบริเวณที่ไม่เอื้อต่อการมี

เพศสัมพันธ์ เช่น การนอนแบบห้องรวม การแยกห้องซิงสำหรับผู้ทำทางเรือนจำเห็นว่าเป็น “กลุ่มเสี่ยง” หรือเป็น “ผู้เบี่ยงเบนทางเพศ” เป็นต้น

อย่างไรก็ตามจากการนำเสนอในงานศึกษาได้แสดงให้เห็นว่าเพศสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นในเรือนจำของผู้ต้องขังมีองค์ประกอบที่ขยายขอบเขตออกนอกกรอบของ “ความรู้” และ “ความจริง” ของศาสตร์เชิงระบาควิทยาและการแพทย์ชีวภาพ เพราะเพศสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นเป็นปฏิบัติการทางสังคมรูปแบบหนึ่งที่ผู้ต้องขังใช้เป็นปฏิสัมพันธ์เพื่อต่อรองความสัมพันธ์ภายใต้กฎเกณฑ์ของอาณาบริเวณ เพศสัมพันธ์หาใช่กลไกโดยตรงไปตรงมา หรือมีโครงสร้างอย่างตายตัวภายใต้องค์ประกอบของ ปัจจัยส่วนบุคคล เวลาและสถานที่ โดยเฉพาะเมื่อเพศสัมพันธ์ได้เปลี่ยนมาเป็นยุทธวิธีที่สำคัญและทรงพลังยิ่งในกรอบกติกาสังคมเรือนจำเพื่อดำรงไว้หรือนำไปสู่ตำแหน่งแห่งที่อันพึงใจของผู้ต้องขังภายใต้การต่อรองความสัมพันธ์เชิงอำนาจทั้งจากบนลงล่างและแนวระนาบที่ตาโลมสู่ปัจเจกในชีวิตประจำวัน

ในมุมมองส่วนตัว ผู้ศึกษามีได้ปฏิเสธหรือต่อต้านแนวคิดเชิงระบาควิทยาและการแพทย์ชีวภาพและกลับเห็นว่าองค์ความรู้ในศาสตร์ดังกล่าวนั้นมีคุณูปการอย่างยิ่งต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านสุขภาพของสังคมในปัจจุบัน หากแต่การทำความเข้าใจต่อเพศสัมพันธ์ซึ่งอาจนำไปสู่การคิดเชื้อเอชไอวีของผู้ต้องขังในเรือนจำเป็นกรณีหนึ่งที่เปิดให้เห็นมุมมองแนวทางการจัดการปัญหาภายใต้อาณาบริเวณทางสังคมที่ยึดโยงกับกรอบคิดด้านสุขภาพอันมีโครงสร้างที่ตายตัวจึงทำให้ความสัมพันธ์ทางสังคมในมิติอื่นๆ ถูกลดทอนออกไป ทั้งที่เรื่องราวของตัวตน การต่อสู้ คิรินรณ ช่วงชิง ประสพการณ์ ความทุกข์ ความเจ็บป่วย ล้วนแล้วแต่มีความแตกต่างหลากหลายไปตามบริบทของปัจเจก และกฎตรรกะของอาณาบริเวณที่ส่งผลต่อปฏิบัติการอันหลายหลาก ลื่นไหลของผู้คน

6.7 ชุดของ “ความจริง” และข้อจำกัดในการศึกษา

ภายใต้ความเชื่อที่ว่า “ความจริง” มีอยู่หลายชุด และขึ้นอยู่กับว่าความจริงชุดนั้นเป็นความจริงของใคร ถูกอธิบาย ถูกใช้หรือให้ความหมายอย่างไร ทั้งนี้ข้อสรุปของการศึกษาซึ่งพบว่าเพศสัมพันธ์ของผู้ต้องขังคือปฏิบัติการเพื่อตำแหน่งแห่งที่อันพึงใจภายใต้โครงสร้างความสัมพันธ์ของอาณาบริเวณเรือนจำ ก็เป็นการนำเสนอความจริงชุดหนึ่งจากปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นผ่านกรอบแนวคิดทฤษฎีที่เลือกใช้ และแม้ข้อสรุปจากการศึกษาจะเป็นเพียงความจริงอีกชุดหนึ่ง หากแต่ความจริงชุดดังกล่าวก็ได้นำไปสู่การเปิดประเด็นเพื่อโต้แย้งกับกรอบคิดของการแพทย์เชิงวิทยาศาสตร์ซึ่งเชื่อกันว่าเป็นความจริงเพียงหนึ่งเดียวในด้านสุขภาพ

อย่างไรก็ตาม “ความจริง” ซึ่งเป็นผลสรุปจากการศึกษาครั้งนี้ก็มีความเฉพาะ เนื่องจากข้อมูลส่วนใหญ่ ได้มาจากเรื่องเล่าของอดีตผู้ต้องขังที่ได้รับการปล่อยตัวอยู่นอกเรือนจำ เรื่องเล่าเหล่านั้นจึงมิได้ถูกถ่ายทอดจากผู้ต้องขังขณะที่อยู่ภายใต้อาณาบริเวณเรือนจำ แต่ทั้งนี้เพราะเรือนจำคือพื้นที่ปิดและเป็นอาณาบริเวณสำหรับการลงทัณฑ์ ซึ่งมีระบบอำนาจคอยควบคุมผู้คนที่อยู่ภายในอย่างเคร่งครัด และโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรือนจำชายซึ่งเป็นพื้นที่ในการศึกษา กอปรกับวิธีการในการศึกษาครั้งนี้ต้องอาศัย การสร้างความสัมพันธ์ การสังเกต พูดคุยและสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ต้องขังในประเด็นส่วนตัวอย่างใกล้ชิด การศึกษาภายใต้อาณาบริเวณดังกล่าวจึงมีอาจกระทำได้

เมื่อการศึกษาเปลี่ยนการเข้าถึงข้อมูลจากผู้ต้องขังในเรือนจำมาเป็นเรื่องเล่าของผู้ต้องขังนอกกรอบกำแพง จึงทำให้กระบวนการในการศึกษาสามารถดำเนินต่อไปได้และด้วยเป็นการศึกษานอกเรือนจำนี้เอง หลังจากที่ผู้ให้ข้อมูลเหล่านั้นได้รับการปล่อยตัวออกจากเรือนจำ ผู้ศึกษาจึงมีโอกาสนในการเข้าไปสร้างความสัมพันธ์ สร้างความไว้วางใจ รวมถึงการร่วมสังเกต พูดคุย จนนำไปสู่การสัมภาษณ์ เชิงลึกเกี่ยวกับอาณาบริเวณเรือนจำและเรื่องเพศสัมพันธ์ของผู้ให้ข้อมูล โดยไม่ต้องตกอยู่ภายใต้สายตาของการจับจ้องจากเจ้าหน้าที่หรือกฎระเบียบของเรือนจำ

อย่างไรก็ตามในการศึกษาก็ยังมีข้อจำกัดอยู่ กล่าวคือ ผู้ให้ข้อมูลซึ่งเป็นอดีตผู้ต้องขังที่ได้รับการปล่อยตัวออกมาจากเรือนจำในการศึกษาครั้งนี้ ยังมีความแตกต่างทางบริบทไม่มากนัก เช่น ในเรื่องช่วงชั้นทางสังคม ฐานะทางเศรษฐกิจ ตลอดจนโครงสร้างทางสังคมที่บ่มเพาะให้เกิดความแตกต่างหลากหลายทั้งในเรื่องค่านิยม ความเชื่อ ซึ่งผู้ศึกษาเห็นว่าหากสามารถเข้าถึงผู้ให้ข้อมูลที่มีบริบทในด้านต่างๆ อย่างหลากหลายมากขึ้น อาทิ ผู้ต้องขังชาวต่างชาติ ผู้ต้องขังกลุ่มชาติพันธุ์ ก็อาจพบกรณีศึกษา เงื่อนไข หรือมุมมองอื่นๆ ที่สะท้อนภาพและทำให้เกิดความเข้าใจต่อเพศสัมพันธ์ของผู้ต้องขังในเรือนจำได้มากขึ้นอีกด้วย

การศึกษานี้อาศัยมโนทัศน์เรื่องปฏิบัติการ ทุน ฮาบิทัส และอาณาบริเวณ ในมุมมองของ Pierre Bourdieu มาปรับใช้ เพื่อทำความเข้าใจต่อเพศสัมพันธ์ของผู้ต้องขังในเรือนจำ ดังนั้นในการศึกษา จึงเน้นหนัก การคิด วิเคราะห์ และอธิบายถึงเพศสัมพันธ์ของผู้ต้องขังที่เกิดขึ้น ทั้งนี้ อาจนำไปสู่ความเข้าใจว่า เพศสัมพันธ์เป็นเพียงปฏิบัติการเดียวของผู้ต้องขังในเรือนจำ อย่างไรก็ตามปฏิบัติการเพื่อตำแหน่งแห่งที่อันพึงของผู้ต้องขังภายใต้โครงสร้างของอาณาบริเวณเรือนจำนั้นมีอยู่อย่างหลากหลาย และแม้แต่ในผู้ต้องขังคนเดียวนั้นก็ยังมีปฏิบัติการที่หลากหลายเช่นกัน ซึ่งเพศสัมพันธ์ก็เป็นหนึ่งในปฏิบัติการที่ผู้ต้องขังบางคนในเรือนจำเลือกหยิบฉวยใช้ภายใต้ฮาบิทัสและทุนที่แต่ละคนถือครอง

ด้วยชุดความจริงที่ถูกสร้างขึ้นและข้อจำกัดของการศึกษา ความจริงเกี่ยวกับเพศสัมพันธ์ของผู้ต้องขังในเรือนจำจากผลของการศึกษาครั้งนี้ จึงเป็นความจริงอีกชุดหนึ่งภายใต้ปรากฏการณ์

ทางสุขภาพของสังคมที่เกิดขึ้น และในฐานะของความจริงชุดหนึ่ง ผลสรุปจากการศึกษาจึงหาใช่
ข้อสรุปที่จะตีกรอบกรอบจำกัดความจริงด้านอื่นๆ เอาไว้ได้ หากแต่ชุดความจริงจากการศึกษานี้เป็น
การตอกย้ำว่าความจริงมีอยู่อย่างหลากหลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งความจริงในเรื่องสุขภาพซึ่งมีผลต่อ
ชีวิตและความเป็นอยู่ของผู้คนในสังคม